

Ispiši budućnost

Programske smjernice 2020.

ispisibuducnost.hr

Socijaldemokratska partija Hrvatske

Trg Drage Iblera 9, 10000 Zagreb

T + 385 1 4552 055 / 4552 685

F + 385 1 4552 842

e-mail sdp@sdp.hr

www.sdp.hr

SDP

Programske smjernice Socijaldemokratske partije Hrvatske za izbore za Hrvatski sabor 2020. godine

Prijedlog za raspravu

- 1** Jednakost, solidarnost, pravda i sloboda ključna su načela hrvatske i europske socijaldemokracije. Duboke i brze promjene u 21. stoljeću otvaraju mnoštvo izazova, ali i mogućnosti za implementaciju upravo tih načela u izgradnji **dobrog društva, za poboljšanje kvalitete života i za humanije međuljudske odnose**. Današnja je Republika Hrvatska ekonomski slaba, demokratski deficitarna, obrazovno zastarjela, infrastrukturno zapuštena, socijalno podijeljena i administrativno neučinkovita. Stoga su potrebe za korjenitim promjenama hitne. **Današnja je Hrvatska ispod naših ljudskih, prirodnih i gospodarskih razvojnih potencijala**. Stoga je **fokus** naših Programskih smjernica na **demokratskom poretku, demografskoj obnovi, socijalnoj stabilnosti i ekonomskome rastu**.
- 2** Pred nama su izbori za Hrvatski sabor, izbori sa svrhom, izbori za promjene. **Hrvatska prolazi kroz demografsku, ekonomsku i društvenu krizu**. Hrvatska treba promjene. Hrvatska traži društvene, gospodarske i političke promjene. Po svim ključnim pokazateljima Hrvatska zaostaje za usporedivim novim članicama Europske unije. **Više nitko ne vjeruje da je sadašnja vlast, koja je proizvela krizu gospodarstva i društva, sposobna ponuditi i provesti potrebni oporavak**. Potreba za promjenama, za reformama danas je veća od straha od promjena i reformi.
- 3** Sadašnja vlast uporno održava gospodarski sustav koji **ne dovodi makroekonomske rezultate do razine dobrobiti za pojedince**, produbljavajući tako društvene nejednakosti. S druge strane, **makroekonomski pokazatelji nisu dugoročno učvršćeni strukturnim reformama, pa je hrvatsko gospodarstvo iznimno ranjivo**. Gospodarski je rast usporen, poslovna klima loša, investicije stagniraju, niska je produktivnost i konkurentnost, robni izvoz pada i platna bilanca se ponovno pogoršava, a sve to dovodi u pitanje održavanje proračunske ravnoteže u uvjetima mogućih novih kriza. U društvenim odnosima i političkom sustavu vidljiva je degradacija i zaostajanje u razvoju demokratskih načela i standarda, naročito u preuzimanju neovisnih tijela i institucija od dominantne političke stranke, uspostavi kontrole nad neučinkovitim pravosuđem, toleranciji prema korupciji i slabljenju neovisnih medija.
- 4** Radnici koji su izgubili radna mjesta, potplaćeni i radnici bez plaće, svi oni koji su napustili Hrvatsku u potrazi za poslom i svi oni ugroženoga životnoga standarda i položaja u društvu kao što je to većina naših umirovljenika, od izbora za Hrvatski sabor očekuju samo jedno – promjene društvenih i gospodarskih vrijednosti u korist rada i stvaranja, a ne profita i dijeljenja prema kriterijima političkoga i osobnoga interesa. **Sve dok u Hrvatskoj ima nepravde, nesigurnosti i nejednakosti, SDP će biti oslonac i zaštita svima onima koji su zapostavljeni i koji su gubitnici u teškom srazu rada i kapitala**. Rješenja koja predlažemo čine našu političku opciju prirodnim **partnerom za brojne društvene skupine** – radnike, društveno odgovorne poduzetnike, umirovljenike, mlade, žene, poljoprivrednike i sve one druge i drugačije kojima nudimo društvo ravnopravnih i jednakih. **Svima njima naše politike donijet će dodatne financijske poticaje na temelju preraspodjele realne novostvorene vrijednosti u njihovu korist**.
- 5** **SDP izlazi pred hrvatske građanke i građane sa svojim Programskim smjernicama i svojim Izbornim programom**. To je naš prijedlog svima koji vjeruju **da je bolja Hrvatska moguća**. Umjesto oporbene kritike, mi dajemo rješenja za novu zaposlenost, rast plaća i mirovina te brži gospodarski rast u pravednijem društvu. Svoj odnos prema hrvatskom i vlastitom povijesnom naslijeđu SDP je definirao i razjasnio u Povijesnoj deklaraciji iz 1990. godine. Sada, našim Programom SDP-a – Za dobro društvo, ovim Programskim smjernicama i Izbornim programom definiramo i razjašnjavamo svoj odnos prema budućnosti, te stvaramo koncept modernoga socijaldemokratskoga svjetonazora, vrijednosti i prakse koje smo spremni oživotvoriti u Hrvatskoj.

6**U definiranju našega Izbornoga programa polazimo od tri temeljna stupa:**

- održivo i uključivo gospodarstvo
- pravedno i solidarno društvo
- učinkovite i dostupne državne institucije.

Za svaki od ova tri temeljna stupa, naš Izborni program razrađuje **po tri temeljne skupine aktivnosti i mjera** i to:

za gospodarstvo

- mjere za ostvarenje održivoga, uključivog i zelenog gospodarskog rasta
- mjere za povećanje konkurentnosti, plaća, izvoza i ulaganja, pogotovo u sektorima inovativnoga, tehnološki razvijenoga, informatiziranoga i digitaliziranoga gospodarstva
- mjere za pravedniji porezni sustav

za društvo

- mjere za jačanje ljudskih potencijala u obrazovanju, kulturi, znanosti, zdravstvu, socijalnoj politici i demografskoj obnovi
- mjere za stvaranje i održavanje ravnopravnosti, pravednosti, jednakosti, zaštiti ljudskih i manjinskih prava i solidarnosti u društvu
- mjere za jačanje otvorenoga i aktivnoga civilnoga društva koje surađuje i sudjeluje u izgradnji institucionalnoga okruženja

za državne institucije

- mjere za reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije i jačanje vladavine prava i demokracije te jačanje obrane i sigurnosti
- mjere za reformu javne uprave, funkcionalno i teritorijalno usklađivanje i optimalizaciju regionalne i lokalne samouprave
- mjere za usklađeno i ravnopravno funkcioniranje u institucijama Europske unije.

7

U našem Izbornom programu pripremili smo međusobno povezane i međuovisne programe i politike strukturnih promjena i održivoga gospodarskoga rasta s konkretnim mjerama koje vode prema konačnom cilju rasta plaća, mirovina i životnoga standarda građana. Izdvajamo samo neke ključne mjere koje ćemo bez odlaganja pokrenuti i provoditi:

- povećanje iznosa minimalne plaće na 4.000 kuna neto, uz redovno usklađivanje s barem 60% medijalne plaće
- uvođenje olakšice od 50% kod plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje za poslodavce u radno-intenzivnim sektorima koji isplaćuju minimalne plaće
- povećanje neoporezivoga dijela osobnoga odbitka na 5.000 kuna, što će omogućiti povećanje plaća za više od 700.000 radnika u privatnom i javnom sektoru
- kompenzacija manje ostvarenih prihoda od poreza na dohodak jedinicama lokalne samouprave na način da im se u cijelosti prepuste prihodi Fonda za fiskalno izravnanje
- Fond za fiskalno izravnanje punit će se iz prihoda Državnoga proračuna od PDV-a
- smanjenje međustope poreza na dodanu vrijednost na 10% umjesto sadašnjih 13%, te njezina primjena na usluge smještaja i ugostiteljstva u turizmu, te na proizvode i usluge na koje se danas primjenjuje stopa od 13%
- snižavanje stope PDV-a na 5% za repromaterijal za poljoprivredu na koji se sada primjenjuje stopa od 13%
- snižavanje stope PDV-a na 5% za određene higijenske potrepštine za žene
- povećanje praga za ulazak u sustav PDV-a

- isplaćivanje nadoplate poticaja u poljoprivredi iz nacionalnih izvora financiranja na isplaćene poticaje iz sredstava zajedničke poljoprivredne politike EU
- poticaj uzgoja novih poljoprivrednih kultura, posebno ekološke proizvodnje, kao i proizvodnje konoplje, radi poticanja poljoprivredne proizvodnje i ukupnoga gospodarskoga rasta
- donošenje posebnih mjera i poticaja za brži razvoj obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- uspostava sustava veletržnica i burze poljoprivrednih proizvoda
- poticanje osnivanja zadruga u poljoprivrednoj proizvodnji s osnovnim funkcijama zajedničke nabave repromaterijala i zajednički nastup na tržištu
- rješavanje problema sada potpuno blokirana procesa dodjele poljoprivrednoga zemljišta s tendencijom povećanja ukupno raspoloživoga zemljišnoga fonda te dodjele po transparentnim i objektivnim kriterijima
- donošenje akcijskog plan poticanja razvoja ribarstva radi boljeg sudjelovanja i korištenja zajedničke ribarstvene politike EU-a
- ubrzanje izgradnje željezničke infrastrukture, posebno na europskim koridorima te uspostavu brzih gradskih i prigradskih pruga za povezivanje gradskih središta, uz usklađivanje razvoja željeznice s razvojem pomorskih i riječnih luka, te kombiniranoga prijevoza
- provedba projekta izgradnje agregacijske i pristupne nacionalne širokopojasne infrastrukture
- osnivanje Fonda za istraživanje, razvoj i inovacije, koji će doprinijeti znatnom povećanju izdvajanja za istraživanje i razvoj i koji će se puniti prihodima od prodaje državne imovine
- uvođenje olakšice u plaćanju poreza na dobit za reinvestiranu dobit u svrhu poticanja privatnih investicija
- regulatorno rasterećenje mikro i malih poduzeća vezano na njihov objektivno nizak administrativni kapacitet i višestruko veći regulatorni trošak po zaposlenom
- jačanje i financijsko osnaživanje kapaciteta za ubranu apsorpciju EU fondova na svim razinama, te ponovno osnivanje Fonda za sufinanciranje EU projekata za potrebe lokalne i regionalne samouprave
- uređivanje sustava i utvrđivanje jasne kriterije upravljanja i korištenja državne imovine i upravljanja i poslovanja javnih poduzeća
- povećanje mirovina za radnike koji su ostvarili puni radni staž
- dodatno povećanje mirovina vezano za ostvarenu dinamiku gospodarskog rasta, uz provedbu redovnog usklađivanja mirovina
- uređivanje sustava obiteljskih mirovina
- ukidanje plaćanja pretplate za HRT za umirovljenike koji ispunjavaju uvjete za plaćanje premije dopunskoga zdravstvenoga osiguranja iz Državnoga proračuna
- smanjenje i ukidanje parafiskalnih nameta
- donošenje Nacionalnog programa održivoga razvoja i borbe protiv klimatskih promjena
- utvrđivanje plana smanjenja emisija stakleničkih plinova i dostizanja ugljične neutralnosti
- na razini Vlade RH uspostaviti koordinaciju procesa energetske tranzicije Hrvatske prema niskougljičnoj energiji
- poticanje energetske tranzicije Hrvatske prema čistoj energiji od zemlje koja je ovisna o uvozu energije u zemlju koja je energetski neovisna

- pokretanje prioriternih mjera energetske obnove i poboljšanja energetske učinkovitosti u javnim objektima i energetski siromašnim kućanstvima
- donošenje Nacionalnog programa za bolju kvalitetu života mladih, posebno u području obrazovanja, rada, stanovanja i kulture
- uvođenje sustava subvencija najamnina za stambene potrebe mladih
- uspostava i provedba sustava poticane stanogradnje za najam i prodaju stanova mladima i socijalno potrebitima
- uvođenje oslobođanja od plaćanja poreza na promet nekretnina kod kupnje prve nekretnine radi rješavanja vlastitoga stambenoga pitanja
- donošenje programa za poboljšanje položaja najranjivijih društvenih skupina – starih i nemoćnih, osoba s invaliditetom, djece i mladih, siromašnih, beskućnika i drugih
- dosljedna primjena svih prava iz Konvencije o pravima osoba s invaliditetom
- reforma postojećeg sustava socijalnih naknada
- pokretanje programa izgradnje domova za starije osobe
- uvođenje sustava poticane stanogradnje u svrhu izgradnje objekata za smještaj starijih osoba uz subvencionirani najam i kupnju stanova u objektima sa organiziranom zdravstvenom zaštitom i prehranom te društvenom skrbi
- unaprjeđenje sustava društvene skrbi za ostvarivanje prava i zaštite hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i antifašističkih boraca
- donošenje trogodišnjeg plan financijske sanacije zdravstvenoga sustava, učinkovitije mreže zdravstvenih ustanova, i smanjenja listi čekanja na zdravstvene usluge
- provedba edukacije o navikama očuvanja zdravlja od predškolskoga razdoblja te povećati ulaganja u prevenciju i palijativnu skrb
- donošenje zakona koji će jamčiti pravo žene na izbor, dostupan, siguran i besplatan pobačaj i besplatnu kontracepciju
- uređenje sustava novih primjerenijih kriterija za doplatak za djecu
- u partnerstvu s jedinicama lokalne samouprave stvarati dostupne mreže jaslica, dječjih vrtića i predškolskoga odgoja, uz održavanje jednakih odgojnih i smještajnih standarda
- uvođenje devetogodišnjega osnovnoga obrazovanja
- učinkovito provođenje programa građanskoga odgoja, obrazovanja za društvo i demokraciju i odgoja za ravnopravnost spolova u obrazovnim programima od osnovne škole
- u partnerstvu s jedinicama lokalne samouprave omogućiti redovite školske obroke u svim osnovnim školama
- ubrzano provoditi reformu sustava strukovnoga obrazovanja, učenja temeljenoga na radu i obrazovanja za odrasle
- omogućiti provedbu dualnoga strukovnoga obrazovanja s centrima kompetencije i u certificiranim trgovačkim društvima
- povećanje ulaganja u kulturu i kreativne industrije koja će odgovarajuće pratiti rast gospodarstva
- donošenje Nacionalne strategije i akcijskog plana poticanja kreativnih industrija radi povećanja njihovoga udjela u BDP-u i povezivanja sa zelenim planom razvoja

- sustavno poticanje razvoj sporta i fizičkih aktivnosti u školskim programima, razvoju vrhunskoga sporta i bavljenju rekreativnim aktivnostima
- **provođenje funkcionalne i fiskalne decentralizacije regionalne i lokalne samouprave, uz ujednačavanje standarda u zdravstvenome i obrazovnome sustavu**
- **pokretanje postupnoga teritorijalnoga preuređenja regionalne i lokalne samouprave po kriterijima fiskalne samoodrživosti i mogućeg povezivanja pojedinih funkcija i usluga**
- provođenje reforme javne uprave i uvođenje platnih razreda za istovrsni rad te uspostava sustavnoga usklađivanja plaća u javnom sektoru
- dovršiti i u potpunosti uvesti sustav digitalizacije usluga javne uprave
- uvođenje obveze objavljivanja proračuna i izvršavanja proračunskih rashoda na svim razinama kojom se omogućava građanima da sami neposredno provode kontrolu nad upravljanjem javnom imovinom i javnim poslovima
- sustavno štititi prava potrošača koji su uvijek slabija strana na tržištu u srazu s velikim tržišnim igračima
- urediti jednostavniji, ubrzaniji i jeftiniji pravni okvir za sustavno rješavanje problema blokiranih građana, kojim bi se, između ostaloga, uredio skraćeni obvezni postupak nagodbe za dužnike koji nemaju imovine ili imaju nisku razinu duga
- vođenje sustava e-ovrha kako bi se isključili posrednici u ovršnome postupku i značajno smanjili troškovi postupka
- ubrzati sređivanje sustava zemljišnih knjiga i katastra
- **urediti pravni okvir za poticanje osnivanja i poslovanja radničkih kooperativa kao poduzetničkoga modela**
- poticati djelovanje organizacija civilnoga društva kao partnera u nadzoru provedbe ljudskih prava te u predlaganju i ocjeni rada i regulatornoga djelovanja vlasti
- **donijeti Zakon o porijeklu imovine**
- **ojačati položaj, ovlasti i ulogu tzv. Poreznoga USKOKA**
- urediti Kazneni zakon i Zakon o kaznenom postupku radi postrožavanja kazni za kaznena djela orupcije, ujednačavanja i smanjivanja raspona kazni za kaznena djela te povećanja učinkovitosti kaznenih postupaka
- donositi godišnje planove zakonodavnih aktivnosti s ciljem predlaganja upola manje zakonskih prijedloga i povlačenja zastarjele regulative.

8

Sve razrađene politike, programe i reforme predložiti ćemo i **pokrenuti već u prvih šest mjeseci mandata nove Vlade Republike Hrvatske**. Za nas će ovaj skup mjera i aktivnosti biti učinkovit jedino ako u svojoj provedbenoj ukupnosti dovede do realizacije ne samo zacrtanih devet temeljnih programskih ciljeva, već i do stvaranja i dugoročne konsolidacije našega desetoga krovnog i cjelovitoga sinergijskoga cilja – dobrog društva. Zajedničkim naporima **nositelja gospodarske politike, poslovne zajednice, akademske zajednice, sindikata, medija i civilnog društva** nužno je sagraditi novo društveno okruženje – **dobro društvo**. Znanje, istraživanje, razvoj i inovacije temelji su ekonomije 21. stoljeća. U našoj težnji da se izgradi novo, dobro društvo **radnici i sindikati** ključan su nam saveznik. Bit ćemo odlučni u borbi za osiguravanje kvalitetnih radnih mjesta, sigurnosti i dostojanstva rada, sigurnih uvjeta rada, primjerene plaća, socijalne zaštite i zaštite radnih prava. Kako je **sloboda medija** ključna za svaki demokratski poredak, novinari nisu samo čuvari demokracije, već i sutvorci javnog prostora pa tako i javnog i osobnog mišljenja.

9

Hrvatska gospodarski zaostaje, ne koristi postojeće potencijale rasta i razvoja i treba joj novi model transformacije gospodarstva. Taj model mora se temeljiti na jasnoj viziji i strategiji, na načelima četvrte industrijske revolucije i pametne specijalizacije te snažnoj političkoj volji koja dugoročne ciljeve neće podrediti kratkoročnim političkim probicima. SDP će ponuditi i provesti model gospodarske transformacije kojim ćemo ostvariti sljedeće ključne ciljeve: povećanje globalne produktivnosti te prevladavanje prepreka rastu u sektorima koji najviše zaostaju u produktivnosti za EU prosjekom; zeleni razvoj i razvoj zelenih i čistih industrija; cjelovita digitalizacija i digitalna transformacija gospodarstva i društva; ubrzani razvoj novih tehnologija i inovacija, s fokusom na ulaganja u istraživanje i razvoj; stvaranje kvalitetnih, bolje plaćenih radnih mjesta baziranih na modernim znanjima i vještinama; rast malih i srednjih poduzeća kao oslonca za transformaciju gospodarstva; bolje i učinkovitije korištenje državne imovine i javnih poduzeća za ubrzanje gospodarskog rasta; unapređenje poslovnoga okruženja s ciljem povećanja ukupnih investicija; te pravedan i poticajan porezni sustav za porezno rasterećenje građana i poduzeća.

10

Jednako kao što Hrvatskoj treba gospodarski oporavak te održiv i uključiv gospodarski rast, **treba joj i društveni oporavak radi afirmacije do sada odbacivanih društvenih vrijednosti** – rada, stvaranja, znanja, obrazovanja, izvrsnosti, odgovornosti, dijaloga, tolerancije, ljudskih prava, ravnopravnosti, nediskriminacije, solidarnosti, socijalne osjetljivosti, poštenja, uređenoga društva, pravne države i vladavine prava. Za nas izdvajanja za socijalnu sferu imat će karakter socijalnoga investiranja, “proizvodnje” kohezivnoga i socijalno pravednoga društva, a ne karakter proračunskoga balasta. **Naša vizija demokratski razvijene Hrvatske temelji se na ljudskim slobodama, društvu jednakosti i jednakih mogućnosti, pravednosti i ravnopravnosti. Temelji se na dobrom društvu. To je Hrvatska kakvu želimo i kakvu smo odlučni ostvariti.**

11

Korupcija je opasnost za opstanak Hrvatske, za njenu sigurnost i za blagostanje građanki i građana.

Korupcija moćnike čini još moćnijima i zato je za SDP borba protiv korupcije borba za pravdu i jednakost, borba za ravnopravnu, naprednu i normalnu Hrvatsku. Ovim Programskim smjernicama mi potvrđujemo svoju spremnost i namjeru, ali i **obećanje da u SDP-u postoji čvrsta politička volja i odlučnost za borbu protiv korupcije.** Serije korupcijskih skandala ne govore o slabostima ljudskoga karaktera pojedinaca, već o sistemskoj posljedici nepostojanja odgovornosti, vladanja bez višega cilja i vjerodostojnosti. Korupcija nastaje kad pukne veza između vlasti i građana. Dodatno se održava i potiče neučinkovitim pravosuđem i neodgovornim odnosom vlasti prema državnoj imovini i poslovanju javnih poduzeća te integritetu neovisnih institucija za nadzor i sprečavanje korupcije. Zbog svega toga, obveza je i dužnost SDP-a da ustraje u borbi protiv korupcije. **Učinkovito suzbijanje korupcije uvjet je postojanja demokratskog državnog ustroja.** Država pripada narodu, a ne strankama na vlasti.

12

Hrvatska se u demografskom smislu prazni, smanjuje, stari i sve više gubi radni i razvojni potencijal.

Dramatična depopulacija ugrožava nacionalne interese, jer se sa svakom iseljenom osobom gubi socijalni kapital zemlje. Osim nužne i sveobuhvatne pronatalitetne obiteljske politike, jer je ova **sadašnja fragmentarna, ideologizirana, politizirana i prigodničarsko-populistička,** donijet ćemo program demografskog razvitka Hrvatske. Ortački pristup upravljanja gospodarstvom prouzročio je ogromno rasipanje ljudskih resursa. Povećanje plaća, osobito **minimalne plaće i sigurniji oblici zapošljavanja** ključni su za zaustavljanje iseljavanja. Međutim, na iseljavanje više utječe korupcija, nefunkcioniranje institucija i pravna i društvena nesigurnost nego nezaposlenost i/ili nemogućnost pronalaženja odgovarajućeg posla. **Uspješno gospodarstvo, borba protiv korupcije i poticanje poduzetničkih šansi najdjelotvorniji je poticaj prevladavanju demografske krize u Hrvatskoj.** U tom kontekstu smatramo da financijska industrija i banke trebaju u znatno većoj mjeri financirati ulaganja i poslovanje gospodarstva, posebno maloga i srednjega poduzetništva i biti u službi građana, gospodarstva i ukupnoga društvenoga razvoja.

13

Danas su u Hrvatskoj u svim sferama društvenoga života vidljive sve veće društvene nejednakosti.

Daljnje poticanje društvenih nejednakosti bilo bi protiv dobrog društva i protiv budućnosti. Ekonomske nejednakosti snažno se očituju u dohodovnim razlikama koje ukazuju na izuzetno nisku razinu socijalne uključenosti i slobode djelovanja. Kao socijaldemokrati, smatramo apsolutno neprihvatljivim sve društvene i ekonomske nejednakosti, koje proizlaze iz neadekvatnoga i neujednačenoga vrednovanja rada, uz dokazano prisutnu rodnu diskriminaciju. **SDP se jednoznačno zalaže za uspostavu rodne ravnopravnosti u svim politikama.** Polazimo od toga da rodna ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojaka neće biti uspješno ostvarena sve dok to ne postane općim mjestom svjetonazorskoga

i konkretnoga djelovanja svake politike i svakoga pojedinca. Posebno ćemo se angažirati u obrani i poticanju svih aspekata prava iz područja rodne ravnopravnosti, kao što su borba protiv rodno utemeljenoga nasilja, za radna prava žena, zdravstvena i reproduktivna prava, rodni paritet u političkoj i društvenoj sferi, prava LGBTIQ populacije. **Reproduktivna prava žena, pravo na slobodno odlučivanje o vlastitu tijelu**, civilizacijsko su dostignuće. **Bez rodne ravnopravnosti nije moguće ostvariti zdrav i održiv društveni razvoj.**

14 **Najveća prijetnja današnjice su klimatske promjene** koje su uzrokovane prekomjernim emisijama stakleničkih plinova dominantno u sektorima energetike, prometa, industrijskih procesa i uporabe proizvoda, poljoprivrede i gospodarenja otpadom. **SDP je predvodnička ekološka stranka, stranka održivoga razvoja, koja ima najveće kompetencije i stvarni potencijal za suzbijanje i prilagodbu klimatskim promjenama**, tranziciju prema kružnome gospodarstvu, smanjenje emisija stakleničkih plinova i postizanje ugljične neutralnosti, održavanja i rasta bioraznolikosti te provođenja sustava zbrinjavanja otpada. Svaka naša politika zelenoga razvoja nužno će transformirati cijeli niz politika te će integrirati ne samo konkretne mjere zelene transformacije u području proizvodnje, već i u sferi individualne potrošnje. Izradit ćemo Nacionalni program održivoga razvoja Hrvatske i borbe protiv klimatskih promjena. Danas za nas ključno pitanje nije samo je li gospodarski rast dovoljno visok, nego je li gospodarski rast dovoljno održiv i dovoljno ukljuživ.

15 U novim povijesnim uvjetima globalne svjetske utakmice članstvo u Europskoj uniji osigurava Hrvatskoj političku, gospodarsku i društvenu stabilnost. U tom globaliziranome svijetu mi ćemo se zauzimati za Hrvatsku koja će biti ravnopravna, aktivna i konstruktivna članica Europske unije. SDP će predvoditi europsku Hrvatsku spremnu i sposobnu jačati svoju ulogu i doprinisati daljnjem osnaživanju Europske unije, pogotovo u dijalogu o budućnosti Europske unije i potpori procesa proširenja. Intenzivirat ćemo i ubrzati pripreme za stvaranje svih uvjeta za potpuno sudjelovanje Hrvatske u Schengenskom sporazumu. Stvorit ćemo preduvjete da prilikom uvođenja eura u Hrvatskoj do što većeg izražaja dođu sve pozitivne strane, kao i da spriječimo moguće negativne utjecaje na građane i gospodarstvo. Jamčimo da ćemo u europskoj obitelji Hrvatsku učiniti gospodarski razvijenom i konkurentnom. Tako ćemo na najbolji način osigurati ravnopravan i razmjeran utjecaj Hrvatske u institucijama Europske unije, uz istovremeno očuvanje temeljnih odrednica hrvatskoga nacionalnoga identiteta, tradicije, kulture, jezika i prirodnih i društvenih vrijednosti na kojima je hrvatsko društvo održavalo samostojnost tijekom povijesti.

16 Izbori su pred nama. Treba odlučiti kakvu Hrvatsku želimo. Hrvatski građani suočeni su s temeljnim političkim izborom – izborom između naše vizije progresivne i uređene Hrvatske u kojoj građani i institucije rade zajedno na rješavanju najvećih razvojnih izazova i neuređene, konzervativne Hrvatske u kojoj je budućnost države i građana prepuštena pojedinačnim interesima nekolicine na vlasti. U konačnici, taj izbor ne čini se tako teškim.

17 SDP je odlučan stvarati uvjete za poštenije, ravnopravnije i sigurnije društvo - za dobro društvo. Dva vala demokratske konsolidacije hrvatskoga društva koja smo pokretali uvijek kada smo za to dobili mandat hrvatskih građana, sada traže novi dugoročniji zamah. Mi vjerujemo da je dobar izbor u najboljem interesu hrvatskih građana. I zato ćemo uvijek u prvi plan stavljati interese i očekivanja građana. Zato je naš Izborni program i vaš program – program za dobro društvo. **Jedina velika koalicija koju prihvaćamo je velika koalicija s hrvatskim građanima.**

18 U ovom vremenu odgovornosti za demokratski razvoj Hrvatske, SDP je odlučan pokazati da smo mi ona učinkovita snaga koja će potvrditi ono što smo davno zapisali na našim zastavama – stranka demokratskih promjena. **Ovim Programskim smjernicama SDP poručuje – ovako dalje ne ide, ne može više po starome!** Mi smo stvarna i ostvariva demokratska i razvojna alternativa za promjene i otklon od dosadašnjega neuspjeloga i potrošenoga političkoga, društvenoga i gospodarskoga koncepta vlasti. **Vrijeme je da izaberemo dobro društvo!**

ispisibuducnost.hr